

3. Загине́й З. А. Викривачі корупції: quidprodest?. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2016. № 2, ч. 1. С. 125–136.

4. Ілляшенко О. В. Зарубей В. В. Сучасні тенденції щодо вирішення проблемних питань у роботі з викривачами. Роль інституту викривачів у запобіганні та протидії корупції : матеріали круглого столу (Київ, 2 листоп. 2018 р.) / [редкол.: В. В. Чернєй, К. Ланчінскас, А. Б. Фодчук та ін.] ; Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2018. С. 56–59

5. Про захист викривачів і розкриття інформації про шкоду або загрозу суспільним інтересам: Проект закону № 4038а від 20 липня 2016 року реєстр URL: [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=59836](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59836).

*Гордієнко Марина Олександрівна,*

слухач магістратури навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх справ  
*Науковий керівник:*

**Плугатир Максим Віталійович,**

доцент кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

## **ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ В ЗАХОДАХ ІЗ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ**

Остатнім часом спостерігається збільшення громадської активності в різних сферах суспільного життя. Можливість здійснювати громадський контроль над діяльністю державних органів та посадовців, є прерогативою демократичного цивілізованого суспільства. В Україні на законодавчому рівні розроблений механізм діяльності громадських об'єднань, їх членів або уповноважених представників, а також окремих громадян в діяльності щодо запобігання корупції.

Слід зазначити, що Законом України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) визначені правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень.

До системи запобігання корупції відносяться різноманітні суб'єктів, що наділені повноваженнями по реалізації заходів, спрямованих на ліквідацію корупційних проявів. Основним суб'єктом, який забезпечує та реалізує державну антикорупційну політику є Національне агентство з питань запобігання корупції (центральный орган виконавчої влади зі спеціальним статусом). Кабінетом Міністрів України можуть створюватися за поданням Національного агентства

територіальні органи Національного агентства. Повноваження Національного агентства закріплені статтею 11 Закону. До них зокрема, належать:

- формування та реалізація антикорупційної політики, розроблення проектів нормативно-правових актів з цих питань;

- здійснення в порядку, визначеному цим Законом, контролю та перевірки декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зберігання та оприлюднення таких декларацій, проведення моніторингу способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

- розробка типової антикорупційної програми юридичної особи;

- надання роз'яснень, методичної та консультаційної допомоги з питань застосування актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб [1].

У законодавстві також передбачена участь громадськості в заходах щодо запобігання корупції. Зокрема у Законі визначається, що громадські об'єднання, їх члени або уповноважені представники, а також окремі громадяни в діяльності щодо запобігання корупції мають право:

- повідомляти про виявлені факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, реальний, потенційний конфлікт інтересів спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції, Національному агентству, керівництву чи іншим представникам органу, підприємства, установи чи організації, в яких були вчинені ці правопорушення або у працівників яких наявний конфлікт інтересів, а також громадськості;

- запитувати та одержувати від державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування в порядку, передбаченому Законом України «Про доступ до публічної інформації», інформацію про діяльність щодо запобігання корупції;

- проводити, замовляти проведення громадської антикорупційної експертизи нормативно-правових актів та проектів нормативно-правових актів, подавати за результатами експертизи пропозиції до відповідних органів, отримувати від відповідних органів інформацію про врахування поданих пропозицій;

- брати участь у парламентських слуханнях та інших заходах з питань запобігання корупції;

- вносити пропозиції суб'єктам права законодавчої ініціативи щодо вдосконалення законодавчого регулювання відносин, що виникають у сфері запобігання корупції;

- проводити, замовляти проведення досліджень, у тому числі наукових, соціологічних тощо, з питань запобігання корупції;

– проводити заходи щодо інформування населення з питань запобігання корупції;

– здійснювати громадський контроль за виконанням законів у сфері запобігання корупції з використанням при цьому таких форм контролю, які не суперечать законодавству;

– здійснювати інші не заборонені законом заходи щодо запобігання корупції [1].

Громадському об'єднанню, фізичній, юридичній особі не може бути відмовлено в наданні доступу до інформації стосовно компетенції суб'єктів, які здійснюють заходи щодо запобігання корупції, а також стосовно основних напрямів їх діяльності. Така інформація надається в порядку, встановленому законом [2]. Законодавство також встановлює строки розміщення на офіційних веб-сайтах відповідних органів законопроектів та проектів інших нормативно-правових актів, що передбачають надання пільг, переваг, окремим суб'єктам господарювання, а також делегування повноважень державних органів або органів місцевого самоврядування, з метою їх громадського обговорення. Вищезазначені органи узагальнюють результати громадського обговорення на своїх офіційних веб-сайтах.

Представники громадськості, які надають допомогу у запобіганні та протидії корупції, перебувають під захистом держави. Також державні органи повинні сприяти громадськості в цій діяльності. Таким чином, громадськість розглядається як важливий інструмент функціонування системи запобігання корупції в Україні. Участь громадськості в заходах щодо запобігання корупції організована на основі двох фундаментальних принципів: активна співпраця при вирішенні поставлених завдань і урахування громадської думки. Інтегрованість державних органів з громадськими інститутами повинна сприяти ефективному виконанню однієї із головних завдань сучасного суспільства – подолання корупції

#### *Список використаних джерел*

1. Про запобігання корупції: закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

2. Участь громадськості у заходах щодо запобігання корупції як запорука успішної антикорупційної політики: роз'яснення М-ва юстиції України від 26.08.2011. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0059323-11>.

3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: від 31.10.2003/ Верховна Рада України. URL: [http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_c16](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16).